

DEMAND NO. 10.—IRRIGATION.

18. *Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenue.*

“That a sum of Rs. 5,62,438 be granted to the Government to cover the excess expenditure incurred over the voted grants for the year ended 31st day of March 1958, in respect of ‘Other Revenue expenditure financed from Ordinary Revenues’.”

DEMAND NO. 22.—PUBLIC HEALTH

39. *Public Health*

“That a sum of Rs. 16,42,106 be granted to the Government to cover the excess expenditure incurred over the voted grants for the year ended 31st day of March 1958, in respect of ‘Public Health’.”

DEMAND NO. 33.—TERRITORIAL AND POLITICAL PENSIONS.

54-A—*Territorial and Political Pensions.*

“That a sum of Rs. 1,91,692 be granted to the Government to cover the excess expenditure incurred over the voted grants for the year ended 31st day of March 1958, in respect of ‘Territorial and Political Pensions’.”

DEMAND NO. 34.—PRIVY PURSES AND ALLOWANCES OF INDIAN RULERS.

54-B—*Privy Purses and Allowances of Indian Rulers.*

“That a sum of Rs. 1,301 be granted to the Government to cover excess expenditure incurred over the voted grants for the year ended 31st day of March 1958, in respect of ‘Privy Purses and Allowances of Indian Rulers’.”

DEMAND NO. 35.—SUPERANNUATION ALLOWANCES AND PENSIONS.

55. *Superannuation Allowances and Pensions.*

“That a sum of Rs. 8,60,888 be granted to the Government to cover the excess expenditure incurred over the voted grants for the year ended 31st day of March 1958, in respect of ‘Superannuation Allowances and Pensions’.”

DEMAND NO. 42.—WORKING EXPENSES —I.N.E. and D. WORKS (COMMERCIAL.)

XVII—I. N. E. and D. Works (Commercial)—*Working Expenses.*

“That a sum of Rs. 16,01,181 be granted to the Government to cover the excess expenditure incurred over the voted grants for the year ended 31st day of March 1958, in respect of ‘I.N.E. & D. Works (Commercial) — Working Expenses’.”

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS FOR THE YEAR 1962-63.

Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Law).—On the recommendation of the Governor of Mysore, I move :

“That a sum not exceeding Rs. 95,14,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st March 1963 in respect of Administration of Justice.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 95,14,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st March 1963 in respect of Administration of Justice.”

Demands Nos. 12 and 13 are also before the House and

they may also be debated upon. I have received notice of a number of cut motions and they also will be deemed to have been moved and the debate will now begin on all of them together. The debate will go on for today and tomorrow.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಪೊಲೀಸು ಖಾತೆ ಮತ್ತು ಜೈಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಮಾಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈ ಡಿಮಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಈಗ ತಾನೇ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರು ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಜುಡಿಷಿಯರಿ ಮತ್ತು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಬೇಕು, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬಹಳ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಉನ್ನತವಾದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು “ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನನ್ನು ತಾವೇ ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಉನ್ನತ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ನಾಯಕರುಗಳೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿ ಬಂದು ಅನೇಕ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ, ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಂತ್ರಿತನ ಮಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೂರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬ ಯಾವ ಒಂದು ಮಹೋನ್ನತ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು, ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಧರ್ಮ ದರ್ಶಿತವಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದು ದೇವರ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ—ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾ

ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸರ್ವಧಾ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಎಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ—ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಶಾಸನಸಭೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆತಂಕವಾಗಲಿ, ತೊಡಕಾಗಲಿ ಬಾರದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೇ ಇರ ತಕ್ಕಂತಹದಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಶಾಸನಸಭೆ ಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆ. ನಿಜ. ನಾವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮಾದರಿಯ ಪಾರ್ಟಿ ಮೆಂಟರಿ ಪ್ಯೂನಿಷರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಗೌರವದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಒಂದು ಅಂತಸ್ಸನ್ನು ನಾವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಯೇ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧೈರ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ವೆಯೇ? ಇವೊತ್ತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನ್ಯಾಯಾಂಗವೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸದಿದ್ದರೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇವೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಬೆರ್ಚಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು, ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರೀತಿ ನಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಕಣಕಬಾರದು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಮೇಲ್‌ಲೈಟ್‌ಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೋಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ದಿನಚರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕೇನು ಹಾಕಬೇಕು, ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕೇನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನ ಮತ್ತಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಟೀಕಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧ ವಿರೂಪಾಗ ಆ ಎಂದು ಭಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿತುಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳು, ನಿರ್ವಿಕ್ಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವೇತ್ತು ಈ ಸತ್ಯ, ನಾಯ, ಧರ್ಮ ಇವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳಂಕಪೂರಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ದಿಸ್ತೀಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ನಡೆ ದಿ ವಿ ಜ ನೆ ಕೋರ್ಟುಗಳ ವಿವಿವೆ ಅಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬಹಳ ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಸತ್ಯ, ದಯವಿಟ್ಟು ಮರೆಮಾಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಶ ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಅದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಮರಾವ್.—ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಕಾನಿನ್ಯಾಯೀಪನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾಚಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಉನ್ನತವಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ನೂಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ದಿವಸ ರಾ ಅಪೀಸರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರುಗಳು ಮತ್ತು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಡ್ಡ ಕ್ಲೆರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸವರ ಹಿಂಬಾಲಕನಾಗಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಡೀ ದೇಶದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಡ್ಡ ಕ್ಲೆರ್ಕ್,

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಳುವಳಿ (gift) ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಯದೊರಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ? ನಿಮ್ಮ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ನ್ಯಾಯದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಾತೀತವಾದ ನ್ಯಾಯದೊರಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಆಯಾ ಕಾರುಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಯಾವುದೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅನುಕೂಲಿಸಿಂಧು ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಈ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ಅನುಕೂಲಿಸಿಂಧುವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ತಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ.

SRI S. S. KOLKE BAIL (Coondapur).—(On a point of order, Sir. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—There is no point of order. The Member must not disturb the debate.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವೆಂಬುದು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾದ, ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ; ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ನೂಟನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇರಾಬೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ನೀತಿ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವಿರುವವರಿದ್ದರೂ ಅಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಅಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ಯಾವ ನ್ಯಾಯದೊರಕುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ದೇಶದ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೌರವವಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತವೆಂದರೆ, ಪ್ರಜೆಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಯಿಂದ ಜನ ರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ತಾವು ಹೋಗಬೇಕು, ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ, ತಮಗೆ ಯಾರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್, ಜಡ್, ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರಿಂದ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಿಗೆ ಬರಬೇಕು; ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರುವ ಇನ್ನೊಂದು ರೋಪವೇನೆಂದರೆ, ಈ ದಿವಸ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯಲು ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗು ತ್ತಿದೆ. ಬಡವನಾದವನು ತನಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸುಲಭ ವಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನಗಳಾಗಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಂಡಿ ಸಿರುವ ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri S. S. KOLKE BAIL—Mr. Speaker, Sir, I oppose the cut motion put forward by my friend the Leader of the Opposition. In support of the cut motion, as our Finance Minister has said, he has repeated what his predecessors have done on the floor of this House. Most of them have found their grave in the last general election. None of them have been returned. Out of the 18 sitting Members of the Party which the Leader of the Opposition today represents, 17 of them were rejected by the people. The people have rejected them because they had the temerity to abuse the Congress Government and the Congress party both day in and day out and such a thing the people did not like. That is why all these persons have been rejected.

Sri S. M. KRISHNA (Maddur)—Some of them did not contest the elections.

Sri C. J. MUCKANNAPPA—My friend Sri Kolke Bail was once a member of the P. S. P.

Sri S. S. KOLKE BAIL—I have never been a Member of that Party. I was a K. M. P. member.

Mr. SPEAKER—The House is interested in the debate of the Budget and not in distinction between one party and another.

Sri S. S. KOLKE BAIL—The P. S. P. Members say one thing during election time and once they are returned they go on criticizing the Government and that is why most of them have not been returned at all. Some of them who have been returned here make scandalous allegations; especially the Leader of the Opposition has made some just now. He went on saying that the judicial officers had been tampered with and without quoting a single instance he went on remarking that judicial officers had been influenced by the Government. If he can quote one single instance, we can understand that.

Sri S. SHIVAPPA—They are so innumerable.

Sri S. S. KOLKE BAIL—Every instance which he is going to quote will be refuted with facts and figures and we are here to contradict your statement. You can very well quote any particular instance. We know how to oppose.

Sri B. P. KADAM (Karwar)—On a point of order. The procedure in all Assemblies is not to address anybody as 'you', for 'you' means the 'Speaker'. The Hon'ble Member has repeatedly used the word 'you', and it is unpalatable.

Mr. SPEAKER—The Member will go on.

Sri S. S. KOLKE BAIL—So, in the matter of Judiciary, the Leader of the Opposition must know that after the Congress Party shouldered the responsibility, the judiciary has been separated from the executive. Ever since then, the judicial officers are not under the control of the Government at all. The moment they are appointed, they are under the control of the High Court both in the matter of promotions and transfers. So, anything which the judicial officers do, it is the High Court that looks into it and not the Government. Under these circumstances, I do not see any basis for the remark passed by the Opposition Leader that the Judiciary has been tampered with and that judiciary is afraid of the Government. As a matter of fact most of the Judicial officers are so independent that they are harming most of the

(SRI S. S. KOLKE BAIL)

Congressmen and not the opposition party people. It is a well-known fact that whenever a Congress Member is involved, they view a case against a Congress member and not against the Opposition. It is a fact.

MR. SPEAKER.—In a court of law, there is nothing like a Congress Member and a non-Congress Member.

SRI S. S. KOLKE BAIL.—Because my friend said that they were showing partiality towards the Congress, party I mentioned that. They are not afraid of the Government. They know that they are directly under the High Court both for promotion and for transfers. There is absolutely nothing to show that they are under the Government. It is absolutely a baseless statement which the Leader of the Opposition has made that they are being tampered with by the Government or by the Congress Party.

4-00 P.M.

Further, the Hon'ble Member said that even appointments were made according to their choice. It is not a correct statement. There is the Public Service Commission.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಜವಾಬು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇಕೆ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

SRI S. S. KOLKE BAIL.—I am a Member of the Congress Party and I am a member of this House. I have a right to answer the criticism which the opposition has made. It is not entirely the right of the Minister.

So, there is absolutely no basis for his statement that the judiciary is in any way tampered with by the Government. Such a reckless statement ought not to have been made by the Leader of the Opposition. For the selection of officers, there is the Public Service Commission and the selection is made entirely on the basis of merit. Even the selections made by this Commission have been questioned in the High Court. I see there is no reason to believe that the Government have in any way interfered with its work. Recently about 50 to 60 persons were selected by the Public

Service Commission but for reasons best known to the High Court, the High Court have set aside the selections and the P.S.C. have been asked to select again the District Munsiffs. It may be finalised soon. That clearly shows how fair the Government is in the matter of selection of officers. This is a demand which ought to have been passed without any cut motion as ten one moved by the Opposition leader, because he himself knows that if there is one department which is working for the safety of the people it is only the Judicial Department. It gives protection to all persons. So, there is absolutely no justification in saying that Government is interfering in its administration. I request the Hon'ble Member to withdraw his cut motion and not to press it.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಶಿಕ್ಷೆ ಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಹಾಕುವ ಬಂದಿಖಾನೆ ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೊಯ್ಯುವ ಪೊಲೀಸು-ಈ ಮೂರು ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಖಾತೆಗೆ 95,14,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು; ಬಂದಿಖಾನೆಗಳ ಖಾತೆಗೆ 44,28,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸು ಖಾತೆಗೆ 4,06,41,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಈ ದಿವಸ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಡರಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಗಿರುವ ಅಚಾತುರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಅಡಳಿತ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಕೊಳ್ಳೆಬೈರ್ ಅವರು ಜ್ಞಾಪಕ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಪ್ಪಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಭಾಗದ ಜನರ ಕರ್ತವ್ಯ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದರೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಈಗ ತಾನೆ ವಾದಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದೆ ಅವರು ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಅಂತರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಾಡಿರುವ ಅರ್ಜಿರನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಸಿನ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದವರು ಅನೇಕ ಸಲ ಅದೇಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವ

ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ರಾಜಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕೋರ್ಟಿನ ಆದೇಶವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಆದೇಶ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಳ್ಳಿ ಬೈಲ್ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಈ ದಿವಸ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಕೃಪಾದ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮೇಲೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ಇದೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎದೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು, ಮುನ್ಸೀಫರು, ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಮುಂತಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಲ್ಲೆನೇಕರು ಈಗಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಯಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. I am referring to the judgement which was criticised by the High Court.

Mr. SPEAKER.—You must not generalise.

Sri C. J. MUCKANNAPPA—Will it not amount to inefficiency? ಈ ದಿವಸ 11 ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ರಿಟೈರ್ ಆದರು, ಒಬ್ಬರು ಜನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಇನ್ ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಎಂಬುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ರಿಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕದವರು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕಮಾಡುವಾಗ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್, ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಡವೇ?

ಇವನು ಆ ಜಾತಿಯವನು; ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಯಾರಿಗೋ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವನು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಯಾರಿಗೋ ಬೇಕಾದವರು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಆಳತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೇಮಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಡದೆಂದೂ ಉತ್ತಮ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಶಿಫಾರಸು!

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾರು? ನಾನು influence ಮಾಡಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ರಾಗಿ, ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಯೇ!! ಅಂಥಾದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ. ತಾವು ಕೇಳಿ; ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿಯವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಎರ್ಟ್ ಕೇಸ್ ನಡೆಸಿಕೊಡದೆಂದು, ಹೇಳಿ ಅವರು ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ರನ್ನಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಮಾಡಿದರು? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚೇ

ಗೌಡರು ಮಾಡಿದರೇ? ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಮಾಡಿದರೇ? ಯಾವುದು ಸತ್ಯ, ಯಾರ ಮಾತು ನಿಜವಾದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಆಳತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ನಿಜ; ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲೆಂದಿದ್ದರೂ they have become political henchmen!! ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಆಗಿರುವವನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಒಂದು Plaintನನ್ನೂ ಕೂಡ Draft ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವವನು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಂಥ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ರಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಿಮಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ! ಅಷ್ಟೇಕೆ ಇಂಥವರನ್ನೇ ಅಡ್ಡೋಕೇಟ್ ಜನರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಗಲೇ ಯೋಚನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿತ್ತು, ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಅಸ್ತಂಗತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಆಪ್ತಶೈ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಉಯಿಳಿತು ಅಲ್ಲವೇ? ಬೆಂಗಳೂರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಕ ಏಳು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾಡಿದೀರಿ; ಈ Quasi Government Officialsನನ್ನು ತಮ್ಮವರನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಶಾಖೆ ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕೋ ಅವರು ಈ ಶಾಖೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಗೌರವಗಳು ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಚಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರು, ಸಮೀಪ್ಯಾಡೆಗಳ, ಎಮೀಗಗಳು, ಕಾಪಿಯಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಎಂದು ಅನೇಕರಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಡ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಂಚೆ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, 'ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳ ಎರಕೊಡದೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯ' ಎಂದು, ಈ ಹೊತ್ತು ಆ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ನ್ಯಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಈ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರ ಜೀವನವೂ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ, ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳು ಏಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟ್ ಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವುದು, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೊಂದು ಕೋರ್ಟ್ ತೆಗೆಯುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೋರ್ಟುಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೂಕಿ, ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು, ಬಡ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊರೆ ಬೀಳದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದೇನೆಂದರೆ, ಇಂದು ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಈಗ 30 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಟೈಪಿಂಗ್ ಬರ್ಚು, ರಾಯರ ಫೀಜು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆಯೇ ಸಿವಿಲ್ ಸ್ಯೂಟ್‌ಗಳಿಗೂ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಡವರು ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಖಾತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಆ ಖಾತೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರಾದ್ದರಿಂದ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಇವರು ಕೊಡುವಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರು ಕೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಿರಕೂಡದು. ರೋಗಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಔಷಧ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಖಾತೆಯವರೂ ಯಾರೇ ಬರಲಿ ಯಾರ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಜನರಲ್‌ರವರು inefficient ಎಂದು.....

Mr. SPEAKER.—That a particular officer named and mentioned by a particular office as inefficient is not a remark which should be made.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I just submit to the Hon'ble Chair that this was raised when Sri Nambiar came here to argue a case, when the efficiency.....

Mr. SPEAKER.—It might have been raised at any time. I will not permit any reflection to be cast upon any individual officer and if the Hon'ble Member persists, I will be

constrained to ask him to withdraw that remark.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಜನರಲ್‌ರವರ ಸಿ.ತಿ, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಎಷ್ಟು ದಿನ ಎಂದು ಯಾರಿಗೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ! ಹಾಗೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒರ್ತು ಮಾಡುವ ಜನರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ; ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕ ಮಹತ್ತರವಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳಾದರೂ ಏನು? ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಖಾತೆಯ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತೆ ಜೈಲುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದ ಖಾತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಏನೇನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಗೃಹನಿರ್ದೇಶನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಈ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀವೋ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಈ ಜನರು” ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆಯಿದೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ “ಕುಟ್ಮ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರುಗಳಿವೆಯೋ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ನೀತಿ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಡಮೆ-ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ, ಅಂಥ ಸಮಾಜದಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಜನರು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ನೀವು ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಡ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು, ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್. ಪಿ.ಎಸ್. ಪಿ.ಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಷನರುಗಳಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಯಾವ ಅಧಾರ ಮತ್ತೆ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಅಳತೆ ಕೋಲು ಯಾವುದು? ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯದೆ ಹೋದರೆ, ಇನ್ನು ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದರೂ ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಈ ದೊರು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ಅವರು ಲಂಡನ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನದಕ್ಕೆ ಲಂಡನ್‌ನಿರೋಧ ಶಾಖೆಯೇಕೆ?

ಅವನು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಹಣ ಬಿದ್ದರೂ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಅವನಿಗಿಂತ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕೈ ಕಾಲು, ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ ಮೊದಲೊಂದು ಇತರ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಗೆ ಅವನಿಗೆ ಬಡಲು ತುಂಬ ಹಾಕಿದರೆ ತಾನೆ ಅವನು ಲಂಡನ್ ಮನಸ್ಸು

ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಲಂಚ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅವನಿಗೆ ಒಡಲು ತುಂಬ ಹಾಕಿದರೆನೇ ಅವನು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬಸ್ಸುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೈ ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಹತ್ತಿರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆದಾಗ ಕೈ ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾದಾಗ ಕೈ ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡ ಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಶೆ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನ್ನ ಹಾಕಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಿ. ಆಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಲಂಚದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಯೊಡ್ಡುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ದೋಷವಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಗಿರಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕಳ್ಳನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡ ಕೂಡಿದ ಮನೆಯವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಿಡಿಕೊಡದ, ಇದರಿಂದ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರ 6 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಊರಿ ನ್ನಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಆಯಿತು. ಅವನು ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ನಾಳೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನು ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಮತ್ತು ಎ.ಎಸ್.ಪಿ. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರೀ ಅಪ್ಪೆ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ; ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂತಹ ಅಪೀನವನ್ನು ಈಗ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಂತಹ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ರೆಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ? ಒಂದು ಸಾರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ; ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಆಗ ಅವನು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I am not putting any time limit. If a Member take long time he will be encroaching upon the time of other Members. To-morrow evening these demands will be put to vote.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am not encroaching upon anybody's time. Let me not be blamed on that account.

Mr. SPEAKER.—I am not blaming anybody. I am the last person to blame the Hon'ble Member.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾರ ಮನೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಬುಕ್ ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆನುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಬರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರ್ಯಟಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡು, ಫೊನ್ಯಾಯ ಕಡೆಯಿಂದ ರಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡು; ತಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡು. ಒಂದುವೇಳೆ ಗಲಾಟೆಯಾದರೆ ಕಾನ್ಸ್ಟೇ

ಬಲ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಜನಗಳ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕೆಲಸ. To save the property and to save the people from danger ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಇದೆ; ರೆಕ್ಯೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗರುಡಗಂಬ ಸುತ್ತುವ ಹಾಗೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾ they have become bandicoots. They have not at all seen many villages. ಒಬ್ಬ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಆಗಿ ದಳೇದಾರಾಗಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ, ಎ.ಎಸ್.ಪಿ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಬೇಡವಾದವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು, ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವುದು. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮನೋ ಭಾವವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕು ತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ಸಾಕಬೇಡಿ. ಈ ವಿಷಯ 1956 ರಿಂದ 1962ರವರೆಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ನಡೆದಿರುವುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿರದು. ನಿಮಗೆ ಒಂದೊಂದು ಖಾತೆ ಇರಲಿ. ಎರಡು ಮೂರು ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಾನು ಒಂದು ಎರೆಕ್ಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಇಷ್ಟತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಐದತ್ತರವರೆಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬರೀ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆಯೇ ಇವೆ. ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾಗಿದೆ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗೃಹಸ್ಥರ ಮತ್ತು ಗೃಹಿಣಿಯರ ಮಾನ ಮರಣಾದಗಳು ಉಳಿಯಬೇಕು. ಪೊಲೀಸ್‌ನವರ ಮಾದರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಗೃಹನಿರ್ದೇಶನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಊರಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮರ್ಗಾಂತರಿಸಬೇಕು. ಇವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹಿಂದೆ ಉಪ ಗೃಹ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಗೃಹನಿರ್ದೇಶನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. He knows much better than all of us. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖುದ್ದಾಗಿ ಅವರ ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಅನುಭವಗಳ ನ್ನೇರಾಗಿ ನೋಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಕ್ಷರಾದ, ಯೋಗ್ಯ ರಾದ, ಸಿನ್ಸಿಯರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಇವನನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಕು, ಅವನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಹವೇ ಬೇಡ. ಇವನ ಮೇಲೆ ಅವನು 20 ಏಕಂ ಬರೆಸಿ ಅವನನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು. ಅವನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದು. ಇವೆರಡೂ ನಿಜವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ Favouritism, nepotism Communalism ಇವುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ಬಸ್ಸುಗಳ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ನ್ನು ನಾವು ದಿನವೂ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಪ ಮೋಟಾರ್ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಯಿತು, ಇಲ್ಲ ರಾರಿ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಯಿತು, ಇಲ್ಲ ಆಟೊರಿಕ್ಷಾ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಯಿತು, ಒಂದು ಕಡೆ ಬಸ್ ಬುರುಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸತ್ತು ಹೋದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಲವು ಕಂಪೆಗೌಡ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಕಂಪೆಗೌಡ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಲರ್ ರೋಡ್ ಇಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್‌ನವನೇ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಗೃಹನಟಿ ಮು ಇದನ್ನೇನಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ he will become unconscious looking at that. ಕೇವಲ ಜೂಜಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೇಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಟಗಳಿಗೆ ಗರ್ಲ್ಸ್‌ ಕ್ಲಬ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕಂಪೆಗೌಡ ರಸ್ತೆಗೆ ಪ್ಯಾರಲರ್ ರೋಡನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ ಸಂಚಾರ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಾರದು. ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ನಮಗೆ ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ಬೇಕು. ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ ರಾಜಾಧಿರಾಜರಿಗೆ ಬೇಕು. ಆಗ ಜೂಜಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಬಡವ ಹೊಟ್ಟೆ ಗಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅಂತಹವನಿಗೇಕೆ ಈ ಆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು! ಈ ಊರಿನ ಮಧ್ಯೆ ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ ಹುಕ್ ? ಇತಿಚಿಂತೆಗಂತೂ ಜನ-ಜಾನುವಾರುಗಳು ಸಹ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಯಾವ ಡ್ರೈವರ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೂಡರೆ ಕಂಪೆಗೌಡ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಾಹನಗಳು ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಇದರಿಂದ ವಾಹನಗಳೆದುರುಗಾತಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ತರುವೇಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಸಬ್

ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಡಮಾರ್, ಡಮಾರ್, ಎಂದು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೀನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಿವಾರ್‌ವಾರ್ ಅನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆಂದರೆ "My life was in danger and so I opened fire" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಖೂನಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಬಹಳ ಕೇಸುಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಡಿಫೆಕ್ಟ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಖೂನಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಎ.ಬಿ.ಸಿ.ಡಿ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತ್ತೀರಿ. ಮೊದಲು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಕೊಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಐ.ಬಿ.ಡಿ.ಐ.ಬಿ.ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಆತ್ಮಾಚಾರಗಳು ನಡೆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪೋಲೀಸ್ ನವರ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈಗ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಡೈಸ್ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರಿಗೆ ಡೈಸ್ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾವು ಇಂತಿಂಥಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ; ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ವೇಡರ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಡಿಲ್ಲಗೆ ವೈಸ್‌ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಗೆ, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಗೆ ಬೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾ ವಶೀಲ ಬಾಜಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಯಾವನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಕೊಡಬೇಕು; ಪೋಲೀಸ್‌ಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರತಕ್ಕಂಥ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I do not want any error or any misconception to go into the debate. I may inform for the benefit of the House that the appointment of the Judges of the High Court

is regulated by article 217 of the Constitution. It reads:—

“Every Judge of a High Court shall be appointed by the President by warrant under his hand and seal after consultation with the Chief Justice of India, the Governor of the State...”

The appointment of District Judges is governed by article 233 which reads:—

“Appointments of persons to be, and the posting and promotion of, district judges in any State, shall be made by the Governor of the State in consultation with the High Court exercising jurisdiction in relation to such State.”

Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—Sir, I have only a few suggestions to make to the Government in the matter of the scales of pay that are prevailing so far as the District Judges are concerned. After the Reorganisation of States, you are aware that the District Judges from various parts have all come in. The scale of pay of those coming from the Bombay Area is one, the scale of pay of those coming from the Hyderabad Karnatak is another and that of those coming from the Old Mysore Area is yet another. There is great disparity with regard to these scales of pay. It is a long time since this matter has been agitating the mind of the Government and I do not know why this disparity is not remedied, because it is really not in the interest of the judicial administration that this difference should exist. When the scale of pay of the Subordinate Judicial Officers has been revised, only with regard to the District Judges it has remained unaltered. It is high time that Government gave immediate attention to see that uniform scales of pay existed.

Then, Sir, with regard to the appointment of High Court Judges, of course, we are not here to question the authority of the respective persons in making the appointments. It is presumed that they make the appointment of the best persons exercising their discretion. So far as the High Court of Mysore is concerned we see that a large number

of cases are pending. In fact, appeals that are filed in the year 1954-55 are still pending in the High Court. The reason may be that in these days the number of writ petitions is increasing. Perhaps half the time of the High Court is taken away in the disposal of writ petitions. In fact, they are expected to be decided expeditiously; they are also becoming old. In fact, they are pending since the last two years. This state of affairs should somehow be remedied. The present number of High Court Judges is inadequate and the appointment of two or more Judges is very necessary to enable the High Court to dispose of the arrears. Never mind if a separate bench has to be constituted specially for the disposal of arrears because the delay in giving justice means denial of it. In fact, there are cases in which both the parties are no more and the fruits of litigation may not go to them. So, looking at the prevailing conditions in the High Court, it is very necessary to make a few more appointments of High Court Judges.

Some criticism was made with regard to the appointment of the Government Pleaders and Public Prosecutors. No doubt, Government of course is adopting a particular procedure in making these appointments. Recommendations come from the Deputy Commissioners of the districts and District Judges of the various Divisions. No doubt, that procedure is there; still while making appointments I believe the total number of years a particular gentleman has put in at the bar may also be taken into consideration. Let there not be inefficient Public Prosecutors and Government Pleaders. After all, Government Pleaders are there to give advice to Government on legal matters at the district level and if people who have no experience even to handle cases are appointed as Government Pleaders as a matter of favour, justice may suffer. They may tender wrong advice to Government. That should not happen. So also, in the case of Public Prosecutors, it has come to my notice that a few persons who have never handled a single criminal case have been appointed as Public

(SRI GANJI VEERAPPA)

Prosecutors. Perhaps recommendations at the lower level might have come out of an error of judgment or due to wrong information furnished to them. After all, they have to handle very serious cases, murder cases and if they have no experience of even small assault cases, I do not know how justice can be got at their hands because in all these matters we see that investigation itself will be faulty. Due vigilance must be there and I appeal to the Home Minister that their investigation records must be perused periodically. I know that in several cases for want of knowledge of investigation they have failed. I know that the present Home Minister was once a Public Prosecutor and he is known to have handled very sensational cases and has got experience. So, I suggest that in all these matters to maintain efficiency at the hands of the Police in the matter of investigation, it is very necessary that senior officers should be posted as S.P.s. at the district levels so that they may themselves give proper attention to these matters. So, I suggest that in the matter of appointments of public prosecutors, a lot of care has to be exercised by the Government. Sir, I also suggest that Assistant Public Prosecutors must be appointed even in taluk levels wherever there are mofussil courts and magistrate's courts. Now, Sir, you know a lot of unemployment exists among lawyers. That is a very sorrowful state of affairs. I suggest that young lawyers who are good at criminal work may be appointed as assistant public prosecutors at Taluk levels. That is the practice prevailing in Bombay Karnatak area.

A MEMBER.—There are police prosecutors.

SRI GANJI VEERAPPA.—You may call them Police prosecutors. Members from the Bar are drawn for this purpose. This is the practice which has been prevailing in Bombay Karnatak. Why should not we have that practice here also? I am told the same practice also prevails in the Madras area. It will help experienced lawyers to take up

this prosecution work. I know several Sub-Inspectors and Inspectors are also a failure in the matter of prosecution work. They may be good in other things. Several cases are lost owing to bad handling. It also solves the problem of unemployment among the members of the Bar. So, I think the Government may consider this suggestion so that Members from the Bar may be drawn.

SRI K. LAKKAPPA (Hebbur).—Why is unemployment caused to lawyers?

SRI GANJI VEERAPPA.—You may say that they have little work. So, my suggestion will solve two problems. Not that I appeal as a member of the Bar to make any favour to the lawyers, but you will have efficient men to conduct prosecution work. That is very necessary in the interest of the public. That is why I suggest that the Government may take up this question seriously.

One other point is that in old Mysore area, you find there are district judges for three or four districts whereas in Bombay Karnatak area, every district has one District and Sessions Judge. That practice is not prevalent here. It causes a lot of inconvenience to the litigant public. There is a suggestion made to the Government from a very long time that every district should have a district and sessions Judge. So far as Shimoga Court is concerned, one District Judge will have to devote his attention to sessions cases of Chikmagalur, Chitaldrug and Shimoga districts. A lot of inconvenience is caused and sessions cases committed three years back are still pending. So, Sir, to meet the ends of justice, I feel this state of affairs should be remedied and every district should have a district and sessions judge and that suggestion has been made to Government since a long time. More so, in the same State in a certain area when a certain practice is prevailing, why not the same practice be followed in other areas? I am one of those who advocated Karnataka unification. When once this new State has come into being, it is necessary that all the laws prevailing in all the areas must be made uniform. I do not

know why so much time is required by the Government to have uniform laws in the entire State. If you go to Bellary District, one old Madras State law is prevailing there; if you go to other areas, certain other law is prevailing. It is high time you appointed a Committee of experts to go into this matter. If the Law Department has got sufficient normal work, then you must appoint another Committee so that they may go into the question of having uniform laws. Let them make a report and let it be implemented by the Government.

Sir, a lot of criticism was made with regard to Police. Of course, Sri Muckannappa has made a very interesting speech. Though he makes very good suggestions some times, we have got a tendency to take them lightly but with due respect to him. I say that in the Police Administration there is so much of improvement to be made because that is a Department that is concerned with the safety of the public. Sir, I know an instance wherein people who have gone to the Police Station to lodge complaints have been assaulted, ill-treated and maltreated. In fact, recently a case came up to you from Davangere and I think you took immediate steps to inquire and the concerned people were kept under suspension. Such instances should not happen. This is a welfare State and there should be protection for everybody. There is corruption. It is there because prohibition has added to it. This has taken away the morale of the Police. Every good police officer is tempted to take money because, even if he does not do anything, if he does not go and check up the illicit shops, he gets his mamools. It is painful for me to see very good officers becoming corrupt on account of this. Now, something must be done to prevent this tendency to become corrupt. If the Police morale goes, God alone should save us. It is they who have to protect the lives of persons and property. I think something must be done in this matter. Well, you are an experienced person in charge of Home Affairs. If some of the suggestions are taken into consideration, I am sure,

the morale in the Police will improve. We are glad that the High Courts under the Constitution are enjoying a sort of judicial independence. It is a welcome and a good sign in a welfare State and in a democratic State. Sometimes we may feel that there is a lot of interference in the shape of writ cases, but it is a very necessary thing. If there is something wrong in the Government while passing orders, whether intentionally or not, there must be a very high superior and independent body to rectify those things and we have to take whatever suggestions or criticisms made by the High Courts seriously so that our mistakes are corrected. We should not think that the High Courts are interfering with our rights and unnecessarily criticising the actions of the Government. But we must take them in proper light. Whatever observations they have been making in their judgments, certainly they must receive proper attention at the hands of the Government.

Sir, with these words, I think there is no more to add so far as this Demand is concerned.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ನಭಾ ಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ ನವರು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಷತೆಯ ಅಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯೇ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಪೊಲೀಸ್, ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ, ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಾಗಲೇ, ಇಂಥ ವಸ್ತಿಗಳೇ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಾಗಲೇ ಈ ದಿವಸವೂ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ದಿವಸವೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದ ಪೊಲೀಸರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ crimes ಬಹು ವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಖಾನಿಗಲು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು subjudice ಆಗಬಹುದು. ಪೊಲೀಸರು ಹಣದ ಆಸೆಯಿಂದ, ಖಾನಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ investigation ಕೆಡಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗದೇ ಇರಲು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲೀಸರು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜೈಲು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಖೂನಿಗಳಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಹಣದ ಆಸೆಯಿಂದ investigation ಕಡಿಸಿ ಖೂನಿ ಮಾಡಿದವರು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪಾಗಿ ಅವರು ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ, ಪೊಲೀಸರಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸರಿರುವುದು ಶಾಂತಿ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೇ ವಿನಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷವನ್ನಾಗಲೇ ತುಳಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ತುಳಿದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾದ ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಬಹಳ ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆಯುವುದು, ಅವರ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಐ.ಪಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿ ನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸವೇನು, ಯಾರು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಗರಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಪೊಲೀಸರು 107ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಮೇಲೂ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವೆಂದು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪರಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷದವರಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ! ಅದಕಾರಣ 107ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.ನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ಜನ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಯಿಟ್ಟು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜನರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಥಾ ಗೂಂಡಾವೃತ್ತಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೀಗೆ ನಡೆದರೆ ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಾತ್ತೀರಾ! ಪೊಲೀಸರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ತೀವ್ರಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು, ಗೂಂಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೂಲ ಭೂತ ಕಾರಣವಿದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಏನೂ ಸಾಲದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಯಾರಿಗೂ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳವಿರಬಾರದು. ಪೊಲೀಸರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 60-70 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಲಂಚ ರುಪುಪುಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟ ತಯಾರಕರೊಂದಿಗೆ ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರಮೋಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡಿ ಇತರರು ದಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆ ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲದ ದಕ್ಷರನ್ನು ಉನ್ನತ ಪದವಿಗೇರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಖಾಯಂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆರಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅದರ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಮೋಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣತೆವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಲಿ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೇ ಸೇರಲಿ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಿಪುಣತೆವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಉಳಿಯಬೇಕಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಉಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ದೇಶ ಉಳಿಯಬೇಕು, ಬೇರೆ ಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬರಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಜೈಲುಗಳ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು ನಮ್ಮ ಜೈಲುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಈ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಇಂಥ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜೈಲುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗಿನ ನಿಯಮಗಳೇ ಇವೆ, ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ, ಯಾವುದೋ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಾದ ಜನರು ಜೈಲುಮಾಸವನ್ನುನುಭವ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡದೆ ಸತ್ಪ್ರಜೆಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ ಜೈಲುಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ವಿನಾ ಮನೋ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧಕವಾಗುವಂತೆ ಜೈಲುಗಳಿರಬಾರದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೈಲುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ

ತಿಪ್ಪಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು
ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

5 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ! ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವಿಚಾರ
ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿ
ಕ್ಯೂಟರುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಸಿ
ಕ್ಯೂಟರುಗಳನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನೇ
ಆಗಲಿ ಗವರ್ನರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೂ, ಮುಖ್ಯ
ಮಂತ್ರಿಗಳ ಶಿಪಾರ್ಸಿನ ಮೇರೆ ಅವರು ಮಾಡುವುದು.
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೂ
ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ
ನೇಮಿಸುವಾಗ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೇ
ಎನಾ ಬರೀ ಜಾತಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬಾರದು
ಅಥವಾ ಪಾರ್ಷಿಯ ಬೆಂಬಲವಿಡಿಯೆಂದು ನೇಮಿಸ
ಬಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಕೆಲವು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರು
ಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಠಾಯರುಗಳು ಹೇಳಿರು
ವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನ
ಮುಂದೆ ಕೇಸನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಬಾರದ ಜನರನ್ನು
ಒಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ
ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇರೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಭಾವ
ಬೀರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರು
ಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲ
ಸಂಧವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬಾರದು. ಈಗ ಠಾ ಮಂತ್ರಿ
ಗಳಾಗಿರುವವರು ದಕ್ಷರು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ
ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ
ದೊರಕಿಸಲು ತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರು
ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.
ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು
ಮುಂದಾದರೂ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರುಗಳನ್ನು
ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ದಕ್ಷತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಿಸ
ಬೇಕು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇರಾಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ
ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಬಳದವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ
ತೋರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ದೊರೆಯಲು ಅವಕಾಶ
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೊಟಿಸ್ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ
ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†Sri A. P. APPANNA (Virajpet):—
Mr. Speaker, Sir, while offering my
comments on the demands that are
placed before us, I would like to make
some suggestions regarding the depart-
ments for which the demands are placed
before us. Regarding Administration
of Justice, I submit, Sir, that if there
is any department that we must be
proud of in this country, it is the
Judiciary. But we have to make
certain improvements, because if we
want the judiciary to be completely
independent of the executive and also
independent of other forces, we have
to make certain improvements in this
department. As for the courts, we find
Sir, that there are courts in our State

for which there are no proper buildings,
no proper libraries and also no proper
accommodation for the litigant public.
And also, in mofussil areas, quarters
are not provided for the judicial
officers. If a judicial officer is transfer-
red to a mofussil place, he has to look
after his own accommodation and in
that process, there is every possibility
that the judicial officer is under the
influence of the landlord who rents out
the building. In order to make the
judicial officer free from that influence,
it is better that quarters are provided
in every place where a judicial officer is
posted. Regarding library, I find that
while allotting amounts for providing
libraries in various courts, certain
discriminations are made. In a court
where I am practising, a practising
lawyer was quoting a judgment stating
that it was a recent judgment which
was reported in the A. I. R. 1947.
When I questioned him as to why he
was stating that this decision was
a recent one, he said that subsequent
to 1947 A. I. R. editions were not
supplied to this court. Hence, the
provision for libraries in the courts
must be attended to by the Government.
Also, in courts, we find that no proper
property rooms are provided. In
certain courts after the completion of
a case, when the owners of the prop-
erties apply for the properties, either the
properties are lost or the properties are
not in a good condition. When it is
brought to the notice of the judicial
officers, they complain that proper
accommodation is not provided for the
properties. This matter must be
attended to because, property is an
important matter in judicial procee-
dings. Also, Sir, I submit that in
every Court, provision must be made
for the litigant public and also for the
witnesses. I find that in most of the
courts, the litigants as well as the
witnesses loiter in the sun and if
there is rain, they crowd in the court
hall. There are no witness sheds and
also there is no provision for the public
to sit till the cases are called.

Then regarding the Police, Sir, I must
say with pride that the Police in Coorg
district before the 1st November 1956
were very efficient. One of the Hon'ble

(SRI A. P. APPANNA)

Members in the general discussion referred to the Coorg police as being very efficient police and I must say that they have been so efficient that they were an example to the entire Police force in the State. But now, I find, Sir, that they are not so. I do not know where this corruption has come from. We have to give serious thought to this matter because, if the condition deteriorates, it may be beyond our capacity to correct. Sir, I admit, as the Hon'ble Member Sri Muckannappa said that these Police people are corrupt because, they are not paid well. But I say that this is not the only reason for these Policemen becoming corrupt. In Coorg before integration, the Policemen were not paid much. But we found that they were honest and efficient. There are other reasons also which make the Police be efficient.

Sri C. J. MUCKANNAPPA :—
Speaking of olden and golden days.

Sri A. P. APPANNA.—I am speaking of those golden days because, while the Hon'ble Home Minister is trying to tune up the efficiency of the Police Department, it is better for him to consider the service conditions, the circumstances and the pay scales existing in Coorg district and if he finds that these things were conducive to the efficiency of the Police, it is better for him to copy it in the entire administration of the Police Department in the State.

Regarding prohibition which is entrusted to the police, some re-arrangement is to be made because in Coorg prohibition was entrusted not to the police but to a separate cadre of officers. At that time, prohibition was effectively implemented and there were certain officers called Prohibition Inspectors who could only take the assistance of the police in the implementation of prohibition in that district. But now it is found that this cadre of officers has been removed and the entire responsibility of implementing prohibition has been entrusted to the Police Department. The result is that the position has gone from bad to worse. It is high time that we had a separate cadre of officers to look after

this department solely. I feel that the experiment conducted in Coorg District will really give good result if it is implemented in the entire State of Mysore.

For the efficiency or inefficiency of the police, there are several factors. In the matter of recruitment and promotions of officers, there must be equal treatment to every-one. I find that in Coorg certain Sub-Inspectors were downgraded as Assistant Sub-Inspectors and later on when they approached the court of law, they were upgraded to Sub-Inspectors. If the officers serving in that department are dissatisfied and if they are driven to court of law, I am afraid whether these people will be in a position to maintain law and order in the State. That is why, I suggest that their promotions and other matters must be sympathetically considered and they should not be driven to courts of law and fight against Government. If they are allowed to do so, there will be a tendency in the rank and file of the Police Department to disobey the orders and also to go against the orders of Government.

Sri K. LAKKAPPA.—Who is responsible for this?

Sri A. P. APPANNA.—We are all responsible. I do not say that only those who are holding the reigns of Government are responsible because there are various difficulties in the way. Maybe a higher official may be very efficient and very honest, but there are many things which go unnoticed and which are done by the lower officers. To cite an example, in the equation of posts, I have come across a provisional list which was issued by the Head of the Department wherein while equating an officer in Coorg and an officer in old Mysore, in the column of old pay scales, I find that in the case of the old Mysore officer the new pay scale is given instead of the old pay scale in old Mysore and in the case of the officer of Coorg, the old pay scale of Coorg is given instead of the new pay scale. Thus at the time of equation, the old Mysore officer is given a higher cadre whereas the Coorg officer is given a lower cadre.

SRI C. J. MUCKANNAPPA .—This was done at the time of Sri Poonacha and the I. G. P. also was a man coming from Mercara. They have done this.

SRI A. P. APPANNA .—This provisional list was issued only recently. I do not say that the Government is responsible for this mischief, but there are some subordinate officers who create this mischief by making entries which are not correct in certain columns. So, when decisions are taken by the Cabinet, they must look into it very carefully so that the vested interests will not be in a position to play this kind of mischief and make the position of some better than that of others. So, while toning up the efficiency of the police, I feel that we must look into these matters. Otherwise, in course of time we will be faced with the question of either improving the Police Department or recruiting entirely new men dispensing with the old people. Before we are driven to that extent, I submit that we should set matters right.

SRI H. R. KESHAVAMURTHY .—Where should we send these people?

SRI C. J. MUCKANNAPPA .—To the coffee estates.

SRI A. P. APPANNA .—I do not suggest that because we have got better men to work in the coffee plantations. I suggest that these matters raised by me should be taken note of by Government. With these remarks, I conclude.

†SRI D. PARAMESWARAPPA (Honnali) .—Mr. Speaker, Sir, speaking on demands 11 and 12 and 13 regarding Administration of Justice, Jails and Police, many of the Hon'ble Members who have spoken before me have made valuable suggestions before the House and I need not deal with them at length because it would be only a repetition of these very suggestions in a different form. Particularly, I must say that my friend Sri Muckannappa has made some very valuable suggestions regarding police administration. My friend Sri Ganji Veerappa also suggested that certain innovations should be made so far as administration of justice relating to law courts is concerned. Sri Muckannappa refused to go to jail and

he left that subject to the Law Minister and other Members for consideration. I too do not wish to go to jail because after all that is not an important subject. I would only suggest a few reforms in the administration of jails.

Without going into the details, I would like to suggest one or two points so far as the Police administration is concerned and if the Home Minister feels that my suggestions are worth consideration, he will accept them.

One suggestion I want to make is about eradication of inefficiency in the Police Department. The Police is purely meant for the protection of life and property in a democratic State and it is now entrusted with the additional duty of prevention of illicit distillation so much so that they are not able to devote much of their attention to the detection or investigation of offences that are perpetrated in the ordinary course of life. It is better that the Home Minister brings about certain reform in the Police Department. I may suggest that a separate staff may be established for the purpose of investigating the cases pertaining to prohibition if the Government intends to continue the policy of prohibition in future though they are very well convinced that they will not be able to implement it successfully.

Another suggestion that I would like to make in this connection is that the Police Department has got to be filtered because as the Home Minister is aware there are so many illiterate persons in the Police Department so much so that they are not able to understand the implications of law. Therefore, to improve efficiency in the Police Department he should be very careful to recruit literate and experienced persons at least in future, though it has not been done so far. Sometimes perhaps, the Home Minister is aware that in ordinary crimes and offences there is connivance on the part of the police and it may not be hyperbolic on my part if I say that sometimes these people connive at offences. I would like to quote a few cases. So far as gambling cases are concerned, the Home Minister is fully aware that the police people will always be behind the gamblers and if any

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

attention is drawn to them, under some excuse or other, they avoid investigating into the matter and if there is any cry on the part of the public, then they will under some pretext or the other file, some cases in the courts of law. Such a situation should not be repeated and I hope the Home Minister will take the necessary precaution in all these matters so that the police people will always be vigilant and alert in so far as these offences are concerned.

Another small instance particularly with reference to my taluk so far as police inefficiency is concerned is this. Three years ago, it appears that certain people belonging to the Scheduled Castes or Backward Communities were granted lands and they were put in possession of them. They were cultivating them and certain persons who wanted to knock off those lands, burnt the huts of those people, evicted them and perpetrated so many crimes. Yet, the police people have not hitherto been able to check those crimes. Therefore, I request the Home Minister to give due attention to such problems and see that these poor people who have been granted lands are settled on them and allowed to live peacefully.

Coming to the Administration of Justice, I do not wish to say much except make a few suggestions. My learned friend opposite suggested that the efficiency has been hampered by not providing certain facilities to the Judges or Magistrates such as quarters, well-equipped libraries, etc. This tells upon the efficiency to a great extent because a Judge or a Magistrate who has to live in the quarters or houses belonging to others will certainly be amenable to the influences of those people. That is possible and probable. So, in order to avoid such influences being brought to bear upon the Judges or Magistrates, it is necessary that wherever courts are established quarters and well-equipped libraries should also be provided.

The other point which I wish to make is that the Administration of Justice has become very costly and difficult because the villagers have to travel 60 or 100 miles to go to courts of law. The alternative I would suggest to the Law

Minister is to establish Itinerant Courts. In order to make justice available to the poorer sections of people, this method should be brought into effect.

With these few suggestions, I thank the Chair for having given me this opportunity to ventilate my views on these demands.

5-30 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ವಿ (ಮುದ್ದೇ ಬಹಾಳೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, 11, 12, ಮತ್ತು 13 ನೆಯ ನಂಬರ್ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ನೀತಿ ಉಳಿದಿದ್ದು ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ. ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಶೀಲಿಬಾಜಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು ಇನ್ನು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಇತರರು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಈಗ ತಮಗೆ ನೆನಪು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು, ನಾನಾವತಿಯ ಕೇಸು ಏನು ಮಾಡಿದೆ? ವಶೀಲಿ ಬಾಜಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನ್ಯಾಯತೀರ್ಪನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೇಶ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ, ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಸಾಕಾವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಲಿಟಿಗೇಷನ್ಸ್ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಜೈಲಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೃಹದ್ದರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜೈಲುಗಳು ಇದ್ದುವೋ, ಯಾವ ರೂಮುಗಳು ಇದ್ದುವೋ ಅವೇ ರೂಮುಗಳು, ಅವೇ ಜೈಲುಗಳು ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಈಗ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪನ್ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜೈಲುಗಳಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೂಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಜೈಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪರು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೆಂಬರುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪೋಲೀಸಿನವರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಏನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಬಂದ ಪೋಲೀಸರಲ್ಲಿ ಅದು ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸು ಖಾತೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಖಾತೆಯನ್ನೇ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು. ಪರದೇಶದಲ್ಲರುವ ಪೋಲೀಸಿನವರ ನೀತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತರಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಇದೆ. ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪಡೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದು ಅನೀತಿ ಪಡೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೋಲೀಸು ಪಡೆ ಇದೆ. ಈ ಪೋಲೀಸು ಪಡೆಯ ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಹುಮ್ಮಸ್ಸುಳ್ಳ ಕೆಲಸವು ಅನೀತಿ ಬಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದದ್ದು ಉಂಟು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕು, ನೀತಿಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸು ಪಡೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಒಂದು ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿ ಎಂದನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಂದನೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಬಾಳಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತೀವ್ರ ಕೋರಿದ್ದೇನೆ.

ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ನೂರಾರು ದೊರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದೊರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ರೀತಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಪೋಲೀಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಆಯೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ನೂರಾರು ತಕರಾರುಗಳು ಬಂದು ಅವರ ಶಾಂತಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯ ನಿಕ್ಕದಂತಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಂಡನ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ದೆಡ್ಡ ಇದ್ದವನು ಎಂಥ ಕಷ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೋಗಿ ರಾಡಿಸಬೇಕು: ಇದು ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು ಪಾರ್ಲಿಯಂಟ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಹೊರಟವೇ ಲೇ ಯಾವ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮೈಸೂರು ನಾಗರಿಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ದೊರು ಬರುವುದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ. ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳು ಸುಧಾರಣೆಯಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯ ಸಲುವಾಗಿ 4,06,41,00 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ವತಿಯೆಡೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಕ್ಲಷ್ಣಮಯ್ಯನವರು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ

ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ನಿಷ್ಠೆ, ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವಂಥಾನೆ ಮುಂತಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೊಕ್ಕಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದ ತಕ್ಷಣವೇ ಏನೇನು ಮಾಡಿ (ರಿ ಎಂದು ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಬು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಂಟ್ರಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ನಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ರೈಫಲ್ ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು, ಒಂದು ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಪೋಲೀಸಿನವರು ರೈಫಲ್ ಹಿಡಿಯುವುದು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ನಾನು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆತನಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅವಶ್ಯ. ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಬರೀ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮೈಸೂರಿನ ನಾಗರಿಕನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಬಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಕರಪ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಂಥ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ನೀತಿ, ಅದರ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸರು. ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತೀರಿ. ಪೊಲೀಸ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತೀರಿ, ಫೈಫಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆದ ಕಾರಣ ಅಯಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಕೆಲಸರು, ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಕೆಲಸರು, ವಾಹನಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸರು. ಈ ರೀತಿ ಅಯಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ, ಬಸ್ಸುಗಳು ಅಪಘಾತವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಪರ್ ರೋಡ್ ವಾಹನವನ್ನು ಎಂದು ಇದೆ. ಅದೂ ಒಪರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಮಾಡುವಂಥಾ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಪ್ಪ)

ತೆಗೆದಿಲ್ಲ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ನೀವು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ರಾರ್ಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. K A D A M.—

Mr. Speaker, we have been listening with rapt attention to the speeches of certain Hon'ble Members. The Hon'ble Member Sri S. S. Kolkebyle was more vehement than anybody also. After delivering his speech he quietly went and sat behind and slowly slipped away. After his speech some of his own party-men opposed his views. I wish he had been present here to hear the three Hon'ble Members who have all agreed that there is corruption in the Police Department. This existence of corruption is not the mistake of anybody. As a matter of fact we should admit certain facts and should be completely informed. Unless we admit certain weaknesses which are inherent in the system, how is it possible to cure the defects? Simply to say that everything is all right and we are having good administration and we are angels and all that, is not correct. In spite of all tall talk the fact remains that there is corruption in the Police Department and how to cure it is the problem. The Hon'ble Members Sri G. Veerappa, Sri Gurureddy and another member have made certain valuable suggestions and those suggestions should be pursued.

The Hon'ble Minister for Home seems to be under the impression that the people who agitate that the Marathi speaking territories should be merged in the Maharashtra are bad people. He uttered certain unpleasant words. The demand that the territories should be merged with Maharashtra is not born out of any hatred. Mr. Speaker, if there is any vehemence on the part of Maharashtrians it is because their territories have not been allowed to merge with Maharashtra. There is bitterness and there are police excesses against the Maharashtrians for no justifiable reason. The police are unnecessarily crushing a peaceful and non-violent movement. The representatives of the Marathi speaking people here have no bitterness against our Kannada brethren. We look to them

as brothers and as our kith and kin. We all know that we are all the children of this great ancient country. We are proud of our traditions and of this country and we must always remember that we have a common culture and that we have to love each other as brothers. If at all there is demand for merger of these areas with Maharashtra, it is only a linguistic agitation. As Maharashtrians we will be living with our Kannada brethren in greater friendship after we get merged in Maharashtra. That is all we are claiming. We have no ill will against the Hon'ble Home Minister or anybody else. As a matter of fact we will be his better neighbours and we will have great respect. My only grievance is that there should not be bitterness against the people who are humble and who are carrying on a peaceful and non-violent demand for the Merger of Marathi speaking areas with Maharashtra. During the last general elections so much provocation was there against the Marathi people but in spite of that they have been very peaceful and non-violent. They have no ill-will. The police have mercilessly put down the agitation with bayonets and pistols and so much bitterness has been created by the police and certain other sections. I do not think they are Kannadigas but those things were done by certain hirelings. As a matter of fact we have respect for our Kannada brethren and they are also helping us in our agitation because they believe in the democratic principle to which we are all welded. Mr. Speaker; that being the case I earnestly urge the Hon'ble Home Minister to look into this case sympathetically and warn the police to be modest, temperate and considerate.

Sir, my Hon'ble friend on the other side Sri A. P. Appanna was right in saying we are proud of our judiciary. As a matter of fact the Britishers though they have tried to ruin our economic position, tried to crush our culture and tried to keep us always isolated or tried to keep one community against the other, have left one thing which we have inherited, i.e., judiciary. It is an institution

which is not only an honest but an upright institution. All of us feel that our judiciary should be an upright and honest institution. Sir, every-where, people, who have not got justice, at least feel a sense of consolation at the thought that if they go to a court of law, they can get justice. That is the consolation to the client, the poor or to the rich or mentally afflicted, and if there is corruption at that end, life would be a veritable hell.

Sir, I do not want to refer to certain instances here. But I will refer to them in private discussion with the Hon'ble Home Minister. Certain officials of the judiciary are prone to be corrupt and certain other officials are also of bad character. We require people of integrity and honesty and of very high character. Sir, in this connection, responsibility is cast upon the Government to keep a vigilant eye on the entire judiciary. It is necessary to see that a judicial officer keeps himself aloof from the hum of factions in the localities. They must keep above the local politics. Certain officers who have not stood up to that standard their confidential records should be gone into and a serious investigation held.

Another thing is, that there has been a regular tirade of filing vexatious cases in criminal courts. The courts should be wise enough to see that such cases are seriously dealt with and the persons responsible sternly dealt with. It is so necessary to see that disposal of cases is expedited, because the batta and other charges paid to witness for attending the courts on various occasions and repeatedly will be a sheer waste. Also, it is waste of time. We must note that a large section of the people are mostly agriculturists. They are harassed to attend courts either as accused or as witnesses, and are as such compelled to neglect agriculture which in turn affects the Grow More Food Campaign. Sir, it is equally necessary to appoint incorruptible, enthusiastic and able public prosecutors. There are certain public prosecutors still in service who have crossed the age bar, simply because they have helped them in elections or were helpful in some

other manner I know of such people while arguing cases failing in their memory, and at such moments, they pick up some tonic pill from their pockets and put it in their mouth. This is the calibre of some of our public prosecutors. Are we bankrupt of legal acumen in this country? Have we not got law graduates? This is a thing which we will have to consider seriously. I have certain people in my view. I am not casting devastating remarks without any object or without firm facts in my possession.

Sri R. M. FATIL (Minister for Home).—Law graduates are agitating for border settlement rather than in courts.

Sri B. P. K. DAM.—In private discussion with the Hon'ble Home Minister, I will clarify certain things. I have no ill-will against any person. But it is the public work that suffers. That is my only grievance. We, whether on this side of the House or on that side of the House, have certain functions to perform—that the administration of justice is carried out in the most efficient and impartial manner and that task should not fail.

Next, Mr. Speaker, I want to refer to certain provisions regarding legal aid. The Law Commission was right when it made some recommendations for extending aid to poor people, who cannot defend themselves on account of their poverty. The recommendations of the Law Commission are put in a nut-shell on page 600 of the Commission's report ".....that suitable modifications, suiting local needs and conditions, be adopted by all States." The State must make provision for aiding the poor client who needs legal aid. Sir, this is a very important matter. The Law-Commission quotes the precedent in the United States of America, England and some other European countries. Particularly in a country like ours where poverty is so much rampant, and where the rich people harass the poor, the poor find themselves helpless to defend themselves on account of their poverty. Democracy should take care of all people, all sections of the people especially those who are poor, so that they may feel a sense of confidence in the Government.

(SRI B. P. KADAM)

In this context, it is necessary that the State should come forward to extend legal aid to the needy in criminal cases to defend themselves, for in a large number of cases, the poor people are harassed simply for the purpose of demoralising them. I recall an instance where a large number of Scheduled Castes or Harijan people were given certain lands to build their houses, and the caste Hindu people burning out their houses, simply for the reason that they did not want the Harijans near their houses. In such cases, where should these poor people go? Unless the State comes forward to give legal aid they are found to be helpless. In the same way, the Law Commission has itself mentioned certain items where assistance is required in civil courts. This is a matter which should be seriously attended to.

Sir, I would now like to dilate on a certain important item which M. M. C. Setalwad has, at considerable length, discussed in a booklet "Administration of Justice in U.S.S.R." which I suppose the Hon'ble Home Minister may have gone through. I thought it would be in the library, but it is not there. If necessary I will send it to him immediately from my place if the Hon'ble Home Minister is desirous of going through it. Mr. Setalwad was invited by the Government of U.S.S.R. He was there last year for six weeks. He visited all important institutions and particularly he studied the administration of justice in that country. He has enlightened us on certain items like institution of prosecutor, quick disposal of cases etc. The word pleader includes an advocate as stated in the Civil Procedure Code. In the U.S.S.R., they have got an association of pleaders, limited association recognised by the Soviet Union. There the money received from the client or the public clientele is kept by the association and all the pleaders are paid by the State itself. I hope the Hon'ble House understands. The pleaders get a definite

pay according to their calibre as fixed by Government, and they have a right to retire after about 55 or 60 years. I think this aspect of the matter should be studied. Mr. Setalwad had made certain valuable suggestions and I believe it will be good for us to look into these things. There is no-rush of pleaders, because the required number is taken up by the State.

6-00 P.M.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I was under the impression that there were no crimes in the U.S.S.R. I was under the impression that the whole thing there was like heaven, but according to the Hon'ble Member there are crimes, there are lawyers and there are Judges. Then, what is the difference between the two countries?

Sri B. P. KADAM.—I really sympathise with my hon'ble friend Sri Muckannappa. I assure him that I shall convince him about the state of affairs there at leisure because this is not the forum to describe all that and if I do that here it would be outside the scope of the discussion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Does the Hon'ble Member require some more time?

Sri B. P. KADAM.—Yes. I may only develop this point and continue tomorrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member can continue his speech tomorrow.

The House now rises and will meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Five Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 11th July 1962.